

מן התלמוד

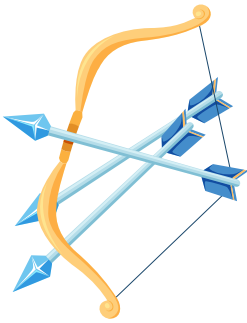
סדר מועד,
מסכת שבת, דף ס"ז

"וכי היכי דחמיתיה אשתא לחנניה מישאל ועזריה ועקירת מן קדמוהי - כן תחמניה אשתא לפלוני בר פלוני ותיערוק מן קדמוהי".

חמיתיה - ראתה
עריקת - ברחת

א

הסבר: התלמוד מביא סוג של תפילה לרפואה מקדחת, בה מבקשים שכמו שהאש התרחקה מחנניה, מישאל ועזריה, כך תתרחק אש הקדחת מן החולה.

על המפה

מירון

מירון הוא מושב דתי בגליל העליון, שנקרא על שם העיר הקדומה מירון ששכנה בסמוך בתקופת המשנה. הוא הוקם בשנת 1949 על חורבות כפר ערבי שנכבש במלחמת העצמאות. מייסדי המושב היו חיילים שהשתתפו בשחרורו, ועולים מרומניה והונגריה. כיום גרים ביישוב כ-1,000 תושבים, המתפרנסים בעיקר מחקלאות ותיירות. בחלקו הדרומי של המושב נמצא קבר רבי שמעון בר יוחאי, אליו מגיעים מבקרים רבים לאורך השנה ובפרט בל"ג בעומר. כמו כן, ישנם קברי תנאים ואמוראים נוספים בסביבת המושב, וכן חורבה של בית כנסת עתיק.

רכס הרי מירון מכיוון צפת
(Wikipedia, Ori- and Eladkrauz)

סדר זרעים | מסכת שבת, דפים ס"ה-ע"א
פרשת בהר-בחוקות | ט"ז-כ"ב באייר (10-16 למאי)

ל"ה בדואר אחי!

דף ס"ה: מקוה ומעין

בספר ויקרא כתוב כך: "אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור". חכמים למדו מן הפסוק הזה, כי יש שני סוגים של מים המטהרים את הטמא הטובל בהם. סוג אחד הוא מעין מים חיים הנובעים מן האדמה כל הזמן, והסוג השני הוא המקוה המוכר לנו, שהוא מקום שהתאסף לתוכו מי גשמים. קיימים הבדלים מהותיים בין מקוה למעין. אחד ההבדלים הוא, שמקוה כשר לטבילה רק אם המים שלו עומדים ואינם זורמים, אבל מעין מים חיים שנובע מן האדמה, כשר אפילו שמימיו זורמים כל העת.

דף ס"ו: "לוקטמין"

במשנה כתוב, כי בשבת אסור לצאת לרשות הרבים ב"לוקטמין". מה הם "לוקטמין"? ישנם בתלמוד שלושה פירושים:

א. רבי אבהו הסביר, שאנשים שרצו להצחיק אנשים אחרים, עשו צורה של חמור, ועשו את עצמם כאילו הם רוכבים עליו, והכל צחקו. את צורת החמור הזו כינו "לוקטמין".

ב. רבא בר פפא אמר, שבמקומות שבהם יש טיט ובוצ בחורף, היו הולכים על מקלות גבוהים, כדי לא להתלכלך בבוץ. מקלות אלו הם "לוקטמין".
רבא בר רב הונא אמר, ש"לוקטמין" היא מסכה מפחידה.

דף ס"ז: תפילה על העץ החולה

אדם שיש לו עץ פרי, והעץ לקה במחלה שהפרות שלו נושרים ממנו עוד לפני שסיימו לגדול כראוי ואינם ראויים למאכל - יצבע את העץ בצבע אדום. מדוע? כדי שהאנשים שיעברו ליד העץ יבינו כי הוא מקולקל, ויתפללו לה' שיפרא את העץ, כי כעת אין לבעל העץ פרות לאכול ולמכור. התלמוד לומד זאת מן הפסוקים, שכל מי שיש לו צרה, יודיע לרבים את צערו והם יתפללו עליו. רבינא אמר, שלכן נהוג, שכאשר תמרים נושרים מעץ הדקל לפני שהם בשלים וראויים למאכל, בעל הדקל תולה עליו אשכול של תמרים, ואנשים מבינים שהדקל חולה והם מתפללים עליו.

★ | מן ההסטוריה

הילולת ל"ג בעומר

מדי שנה מתקיימת בל"ג בעומר הילולת רבי שמעון בר יוחאי ליד קברו במירון. עלייה לקברי הצדיקים במירון מוזכרת כבר במאה ה-11, והעלייה לקבר רשב"י מופיעה לראשונה בכתבי ר' חיים ויטאל במאה ה-16. לפי המסורת נחשב ל"ג בעומר ליום פטירתו של רשב"י, בו גילה לתלמידיו את סודות הקבלה, ולכן חוגגים ביום זה לכבודו. במשך הזמן התפתחו המנהגים הקשורים להילולה, כמו הדלקת מדורות וגרות, סעודות ותספורות "חלאקה" לילדים. כיום הילולת רשב"י היא אחד מהאירועים ההמוניים הגדולים ביותר, ומאות אלפי אנשים מגיעים למירון ומשתתפים בה מדי שנה.

עלייה לרגל לקבר הרשב"י, 1920 (Wikipedia)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

בשכונה אחת היה אתר בנייה שבו היו זרוקים קרשים רבים שאין בהם שימוש. ילדי השכונה רצו לקחת את הקרשים הללו למדורות ל"ג בעומר שלהם, אלא שהדבר עורר דיון סוער ביניהם.

מצד שני:

חלק מהילדים טענו שמכיוון שהוא זרק את הקרשים, אפילו שהם עדיין בתוך מתחם הבנייה, אין צורך לבקש ממנו רשות. ההיפך, הם עושים בכך טובה שהם מסירים מפגע שכונתי.

מצד אחד:

חלק מהילדים טענו שאי אפשר לקחת את הקרשים סתם, בלי לקבל הסכמה מפורשת של הקבלן. אלו הקרשים שלו גם אם הוא זרק אותם ואין להם יותר שימוש.

...מה
עיתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושב"ע"פ

ארבע רשויות = ארבעה סוגי מקומות לעניין איסור טלטול חפצים בשבת. ארבע הרשויות הן: רשות היחיד, רשות הרבים, כרמלית ומקום פטור.

מלאכה זו נלמדת מדברי משה רבנו, כאשר ציווה את העם להפסיק להביא את תרומותיהם למשכן, שנאמר: "וַיֵּצְאוּ מִשָּׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּמִחְנֶה לְאָמָר, אִישׁ וְאִשָּׁה אֵל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלָאכָה לְתַרְוֹמַת הַקֹּדֶשׁ, וַיִּכְלָא הָעָם מִהֵבִיא" (שמות). חז"ל למדו כי הציווי נאמר בהתייחס ליום שבת, וכוננתו הייתה למנוע מלאכת טלטול של הוצאת התרומות מרשות היחיד דרך רשות הרבים אל מקום המשכן.

מי אני?

- מגדולי התנאים בדור הרביעי.
- תלמידו של רבי עקיבא
- הסתתר שנים רבות במערה עם בנו.
- נחשב לגדול חוכמת הקבלה.
- קבור במירון.

ל"ג

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 ברית העולם

התקופה

מקראות מקראיות

לוח

לוח

4 מה מסמלות אבוקות האש בציר?

ד. כתוב בארמית ומסודר לפי פרשיות השבוע.

5780 ה'תש"ף	5778 ה'תשע"ח	התשכ"ט	5727 ה'תשנ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תרל"ז	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
2019 שנת סיום הש"ס ללומי הרף יומי	2017 70 שנה למדינת	1969 הרב אריה לוי	1967 מלחמת עשרת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הבנייה תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת שבת, דפים ס"ח-ע"א

דף ס"ח: כללים בהפרשת תרומות ומעשרות

מצות הפרשת תרומות ומעשרות קובעת, כי יש להפריש תרומות ומעשרות מגידולי הקרקע בארץ ישראל. ישנם כללים חשובים במצוה זו:

הכלל הראשון - "אוכל": חיוב הפרשת תרומות ומעשרות חל על גידולי קרקע הראויים למאכל, ולא על גידולי קרקע שאינם טובים למאכל ומשתמשים בהם לדברים אחרים, למשל, ליצר מהם צבעים.

הכלל השני - "נשמר": כלומר, הפרי נשמר על ידי הפעלים שלו. אבל אם הפרי הוא הפקר ואיש אינו שומר עליו, אין עליו חיוב הפרשת תרומות ומעשרות.

הכלל השלישי - "גידולו מן הארץ": הפרי הזה גדל על ידי שזורעים זרע באדמה והוא צומח. אבל, הפטריות פטריות מתרומות ומעשרות, כי אין להן שורשים באדמה, והן אינן יונקות מאדמה מן האדמה.

דף ס"ט: ההולך במדבר ואינו יודע מתי שבת

מה יעשה אדם שהלך במדבר והתבלבל, ואינו יודע איזה יום הוא היום הזה, מתי ישמור שבת? על פי התלמוד בכל יום ישמור שבת, כי חובת שמירת שבת היא מן התורה, ומאחר שבכל יום יש לו ספק אולי היום שבת, עליו להחמיר ולנהוג כאילו שבת היום, ויעשה רק את הדברים שהוא חייב לעשות כדי לחיות, כי הרי פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה.

חכמים חששו, שאם האיש הזה יהיה במדבר שנים אחדות, בסוף הוא ישכח ששבת קודש הוא יום מיוחד, כי כל השבוע הוא נזהר שלא לעבור על איסורי שבת. לכן הם תיקנו, שפעם בשבוע ימים הוא יעשה קידוש בלילה והבדלה בסוף אותו יום, כדי לזכור שיש שבת בעולם.

דף ע': קורבן חטאת על עברה בשוגג

יהודי שעבר עברה בשוגג חייב להביא קורבן חטאת לבית המקדש, כדי לכפר על כך שעבר עברה. מי ששכח דבר אחד מביא קורבן אחד, מי ששכח דברים אחדים מביא קורבנות אחדים. למשל, ראובן שכח שבשבת אסור לחרוש והוא חרש בשבת, ואחר כך שכח שבשבת אסור לקצור והוא קצר, הרי הוא חייב שני קורבנות חטאת, כי הוא שכח שני דברים שהתורה רוצה שייזכרו. אבל, אם ראובן שכח בכלל שהיום שבת, והוא חרש, זרע וקצר, אזי הוא מביא קורבן חטאת אחד. מדוע? כי הוא שכח רק דבר אחד - שהיום שבת. זו שיטת רב נחמן.

דף ע"א: איסור אכילת חלב

נאמר בתורה שאין לאכול חלב של בהמה, ומי שאכל חלב בשוגג, חייב להביא קורבן חטאת לבית המקדש ולהקריבו.

אם יהודי אכל חלב פעמים אחדות, עליו להביא קורבנות אחדים, כל קורבן מכפר על אכילה אחת. אולם, כל זאת דוקא אם אחרי שאכל חלב פעם אחת הוא נזכר שהדבר אסור, ושוב שכח ואכל פעם נוספת, אז הוא חייב קורבן על כל אכילה. אולם, אם אכל פעמים אחדות, אבל בכל אותו הזמן הוא שכח שאסור לאכול חלב, הרי כל האכילות נחשבות כאכילה אחת, כמעשה אחד, והוא חייב קורבן אחד בלבד.

דבר תורה

הפרשה פותחת בפסוק המדבר על כניסת בני ישראל לארץ ישראל: **דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת לה**. לכאורה היינו חושבים שעם הכניסה לארץ התורה תצווה על האנשים להסתער על הקרקע ולהתחיל לזרוע, לחרוש ולפתח אותה, אלא שהתורה ציוותה לא לשכוח לתת גם לארץ לנוח - **שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר כרמך ואספת את תבואתה ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר.. שנת שבתון יהיה לארץ**. האדם והאדמה קשורים זה לזו, וכשם שהאדם זקוק למנוחה יום אחד בשבוע כך גם הארץ זקוקה למנוחה פעם בשבע שנים. זה יהיה גם מבחן באמונה לאנשים שיחזקו את אמונתם בהבטחת ה': **וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו, וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשית את התבואה לשלש השנים**, וגם שנה בה יתפנה האדם לעסוק בדברים רוחניים ובחיזוק עצמו ומשמחתו, ויתפנה ככל הניתן מעבודת האדמה ומטרת הפרנסה.

חידה!

מצאו את המילים הבאות, שמורכבות כולן מאותן שלוש אותיות:

- משקה לבן -
- משמש לקשירה -
- שומן אסור באכילה -
- מילת צער -
- פגע, הזיק -
- הרגיש גועל -

(ע"פ תוספתא: חט"ט, חט"ט, חט"ט)

שאלות השבוע

- אילו שני סוגים של מים המטהרים את הטמא הטובל בהם קיימים, ומה ההבדל ביניהם?
- מה ההבדל בין אדם ששכח שבשבת אסור לחרוש והוא חרש בשבת, לבין אדם ששכח בכלל שהיום שבת וחרש?
- מה יעשה אדם ההולך במדבר ואינו יודע מתי שבת?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagralla@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.

*בפיקוח רואה חשבון

תלמוד ישראלי

בחנות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: רון חיים פריילימן

